

SISTEM POMOČI ŽRTVAM TRGOVANJA Z LJUDMI

Kongres kazenskega prava in kriminologije 2026

Maj 2026

Ana Samobor, pravna svetovalka
info@drustvo-kljuc.si

KLJUČ
CENTER ZA BOJ PROTI TRGOVANJU Z LJUDMI

SISTEM POMOČI MOŽNIM ŽRTVAM

- Program Oskrba – krizna in varna namestitev → program (re)integracije
- Identifikacija možne žrtve (utemeljeni razlogi za domnevo, da je oseba žrtev TZL)
→ vezana na kazenski postopek

IZHODIŠČI

1. „Human rights based approach“ k področju boja proti TZL

- Preambula Konvencije Sveta Evrope o ukrepanju proti trgovini z ljudmi (2005/2009)
- TZL kot kršitev človekovih pravic, napad na dostojanstvo in integriteto
- spoštovanje pravic žrtev in njihova zaščita = eden glavnih ciljev Konvencije
- pravice žrtev: III. Poglavje Konvencije

2. Hitre spremembe v praksi – sposobnost prilagajanja prava?

- spreminjanje pojava TZL, nove oblike izkoriščanja, metod pridobivanja žrtev, načinov vzpostavljanja nadzora nad žrtvami in zlorabe ranljivosti, nove oblike ranljivosti, ...
- sposobnost sistema, da se ustrezno odzove in zagotovi izhodišče 1? Možnosti umestitve „sodobnih“ oblik TZL v razlago?

OPREDELITEV TZL (4. člen Konvencije)

a) "trgovina z ljudmi" pomeni novačenje, prevoz, premestitev, dajanje zatočišča ali sprejemanje oseb zaradi izkoriščanja z grožnjo, uporabo sile ali drugimi oblikami prisile, ugrabitvijo, goljufijo, prevaro, zlorabo pooblastil ali ranljivosti ali dajanjem ali prejemanjem plačil ali koristi, da se doseže soglasje osebe, ki ima nadzor nad drugo osebo. Izkoriščanje vključuje vsaj izkoriščanje prostitucije ali drugih oblik spolne zlorabe oseb, njihovo prisilno delo ali storitve, suženjstvo ali podobna stanja, služabništvo ali odstranitev organov;

b) soglasje žrtve trgovine z ljudmi o nameravanem izkoriščanju iz prejšnje točke se ne upošteva, če so bila uporabljena sredstva iz prejšnje točke;

...

e) "žrtev" pomeni vsako osebo, ki je vpletena v trgovino z ljudmi, kot določa ta odstavek

3 elementi:

- Dejanja (*acts*)
- Sredstva (*means*)
- Namen izkoriščanja (*purpose*)

SPREMINJANJE POJAVA TZL

1. Subtilnejše oblike uporabljenih sredstev → ne nujno novost, a v praksi pogosto še vedno ideja „idealne žrtve“ in neprepoznavanje kompleksnosti
2. Digitalizacija in premik na splet
3. Porast delovnega izkoriščanja → siva cona?
4. TZL skrita za zakonitimi oblikami migracij
5. Porast primerov siljenja v izvajanje kaznivih dejanj (zlasti kontekst migracij – tihotapljenje & TZL)
6. ...

REŠITEV?

- Zakonodajne spremembe?
- Ustrezna interpretacija obstoječih pravnih norm / posameznih pojmov?
- Krepitev ozaveščenosti in s tem občutljivost?
- Razsežnosti prepočasnih / neustreznih odzivov presega vprašanje kazenskega pregona → neposreden vpliv na uresničevanje človekovih pravic možnih žrtev TZL

HVALA ZA POZORNOST